

Ontwikkelingen energiecoaches, met bijgevoegd jaarverslag energiecoaches HLT 2022

aan: de raad van de gemeente Hillegom
datum: 13-7-2023

ons kenmerk: Z-23-323794
datum collegevergadering: 8 augustus 2023
portefeuillehouder: Mevr. C.J. Hoekstra
behandelend ambtenaar: C. Overbeek
emailadres: c.overbeek@hltsamen.nl
telefoon: 14 0252
embargo:

Update ontwikkelingen energiecoaches

Het college heeft het afgelopen jaar uitvoeringsprogramma's (UP's) voor de energietransitie opgesteld op basis van de Lokale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte. In de UP's staat wat de gemeente de komende jaren (2022-2026) gaat doen. Een van de aandachtspunten in het UP is de professionalisering van de energiecoaches.

Het afgelopen jaar zijn er meerdere gesprekken geweest tussen energiecoaches en de gemeente, naar aanleiding hiervan is in februari een bijeenkomst georganiseerd. Tijdens de gesprekken en bijeenkomst werden verbeterpunten over o.a. de wijze van opleiden, methodes voor adviesgesprekken en de IT infrastructuur aangekaart. Ook is het verkennen van een uitbreiding van de samenwerking met energiecoaches in energietransitie projecten vanuit de gemeente aan bod gekomen en in het algemeen het verbeteren van de onderlinge communicatie tussen gemeente en energiecoaches.

Om de professionalisering van de energiecoaches te helpen realiseren is Stichting NMCX gevraagd om een voorstel te doen voor de begeleiding en doorontwikkeling van de energiecoach aanpak. Stichting NMCX heeft veel ervaring in het organiseren van projecten waarbij zowel energiecoaches als gemeenten zijn aangehaakt. Op basis van hun uitgebreide ervaring in o.a. de Haarlemmermeer en een passend voorstel voor de drie HLT gemeenten is aan hen deze opdracht verleend. De energiecoaches zijn positief over deze ontwikkeling, de beslissing is in samenspraak met hen gemaakt. Inmiddels is er een startbijeenkomst geweest op 27 juni.

Jaarverslag 2022

In de bijlage is het jaarverslag 2022 te vinden, opgesteld voor de 3 gemeenten. Hierin is onder andere te lezen hoe aanvragers de gesprekken met de energiecoaches ervaren en welke belemmeringen zij hebben om te verduurzamen. Ook de energiecoaches zelf zijn bevraagd over hun ervaringen en behoeften.

Bijlagen:

1. Jaarverslag energiecoaches HLT 2022

Jaarverslag energiecoaches

2022

In vogelvlucht I

- 2022 was een jaar van snelle groei. Het aantal aanvragen voor een energiecoachgesprek is ruim verdubbeld t.o.v. het voorgaande jaar. Dit kwam mede door groeiend bewustzijn over de kosten van energiegebruik, o.a. beïnvloed door de stijgende gasprijzen en de oorlog in Oekraïne.
- Dit jaar werden voor het eerst weer fysieke activiteiten georganiseerd. Zo vond in april het door HLTsamen georganiseerde duurzaamheidsfestival GroenDoenPlein plaats in Park Rusthoff te Sassenheim, zijn een aantal Teylingse coaches een inloopspreekuur in de bibliotheek in Sassenheim gestart en hebben er in Hillegom bijeenkomsten bij Welzijnskompas/Plein 28 plaatsgevonden over energiebesparing.

In vogelvlucht II

- De in najaar 2021 gestarte pilot in Lisse voor energiebesparing bij huurders met een display werd, na een tijdelijke stop door coronaopleving, weer voortgezet. De deelnemende inwoners waren tevreden met de display en het energieadvies, echter was het animo minder groot dan gehoopt. Stek heeft de aanpak zowel intern als met de coaches en de gemeente Lisse geëvalueerd. Hoewel de deelnemers overwegend positief waren, was de animo voor deze pilot minder groot dan verwacht. Ook bleek dat mensen liever geholpen werden met concrete maatregelen, dan met een energiedisplay met besparingspotentieel. Daarom heeft Stek besloten om zelf energiecoaches op te leiden die ook besparingsmaatregelen aanbrengen om de eigen huurders beter te kunnen bedienen.
- De energiecoaches spraken uit behoefte te hebben aan meer ondersteuning, richting en informatie van de gemeente. In 2022 is het Uitvoeringsprogramma Energietransitie voor de komende 4 jaar vastgesteld door de colleges. Daarin is budget opgenomen voor de professionalisering en doorontwikkeling van de energiecoachaankpak.
- Er zijn 4 nieuwe energiecoaches opgeleid via JMA Advies i.s.m. Gemeente Katwijk

Aantal gesprekken

	Hillegom	Lisse	Teylingen
2020	36	34	40
2021	61	43	101
2022	112	115	218

Wat zijn de kenmerken van inwoners die een gesprek aanvragen?

De afgelopen jaren wisten vooral de koplopers in de energietransitie de energiecoaches te vinden. Zij wilden graag weten wat een goede volgorde was om hun eigen huis te verduurzamen, of leveranciers betrouwbaar waren, informatie over subsidies of simpelweg bevestiging dat ze op de goede weg waren.

In 2022 beginnen we te merken dat er een verschuiving komt. Het aantal vragen over de energierekening neemt fors toe door de energiecrisis en stijgende energietarieven. Ook merken we dat inwoners die eerder nog niet zo met duurzaamheid bezig waren nu vragen stellen over isolatie en energiebesparing. We merken dat in 2022 huurders iets meer aanvragen doen. Het hoofdaandeel blijft nog steeds de particuliere huiseigenaren. Er zijn meer aanvragen gericht op kostenbesparing.

Enquête onder aanvragers

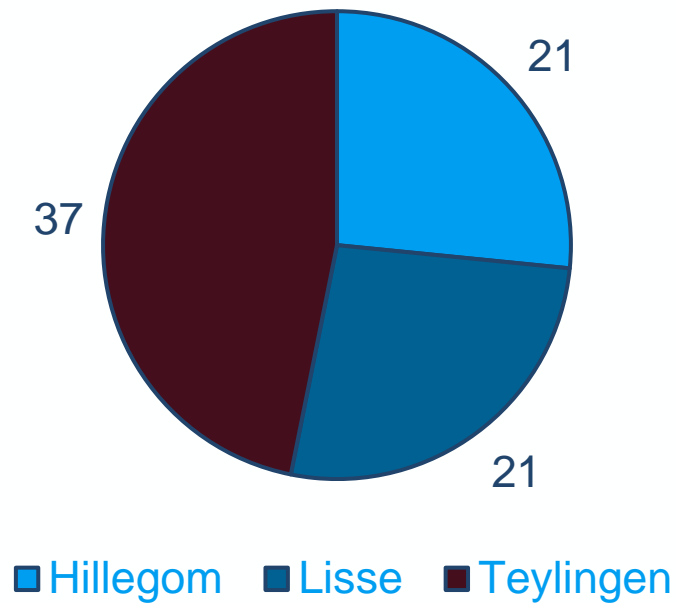
De enquête is verspreid onder de 444 aanvragers van een energiecoachgesprek in 2022.

Uitvraag:

- Hoe hebben zij over de energiecoaches gehoord?
- Hoe ervoeren zij het energiecoachgesprek?
- Welke maatregelen hebben zij genomen n.a.v. het gesprek?
- Wat zijn belemmeringen om te verduurzamen?

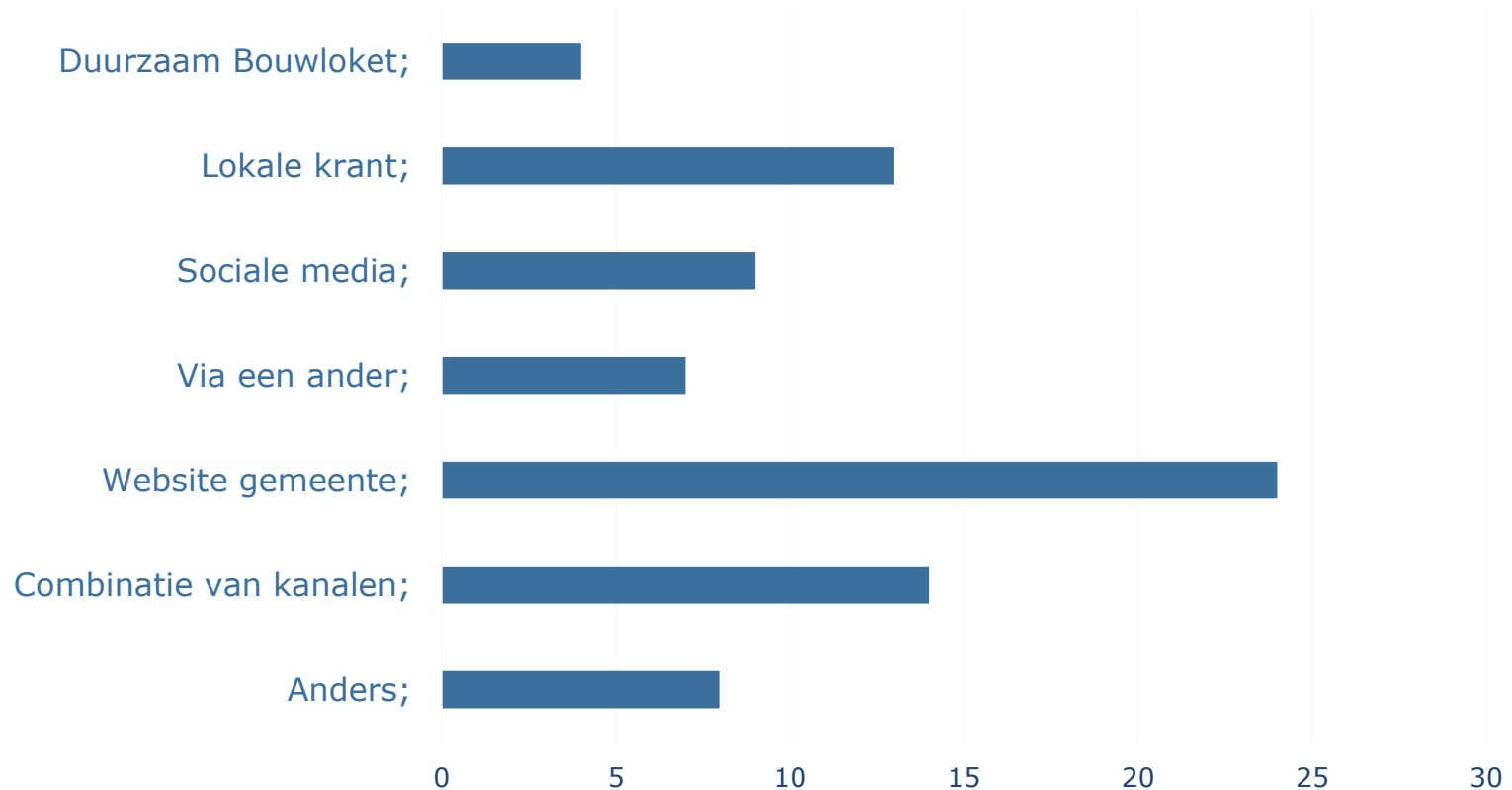
Enquête onder aanvragers

Aantal respondenten per gemeente

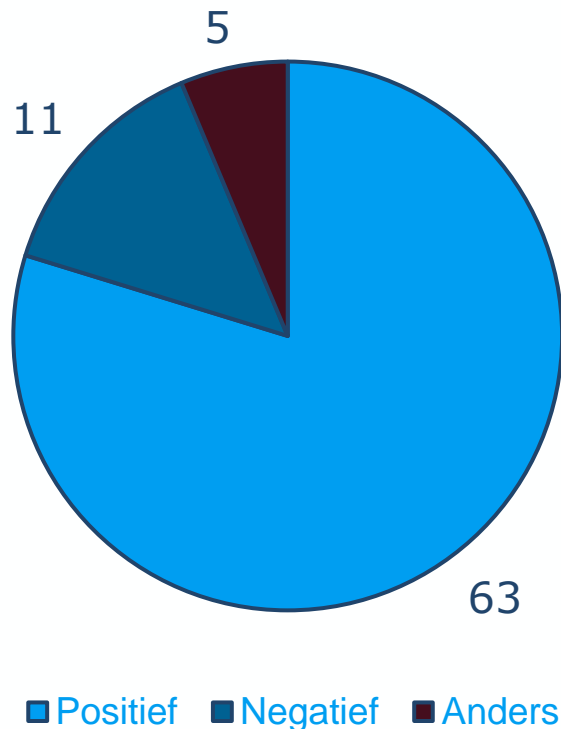
Enquête onder aanvragers

Hoe heeft u over de energiecoaches gehoord?

Enquête onder aanvragers

Hoe heeft u het advies van de energiecoach ervaren?

Positief

- Had wel enkele tips, maar we waren al goed bezig
- Heel erg fijn! Er werd echt de tijd genomen voor ons en mogelijkheden werden besproken

Negatief

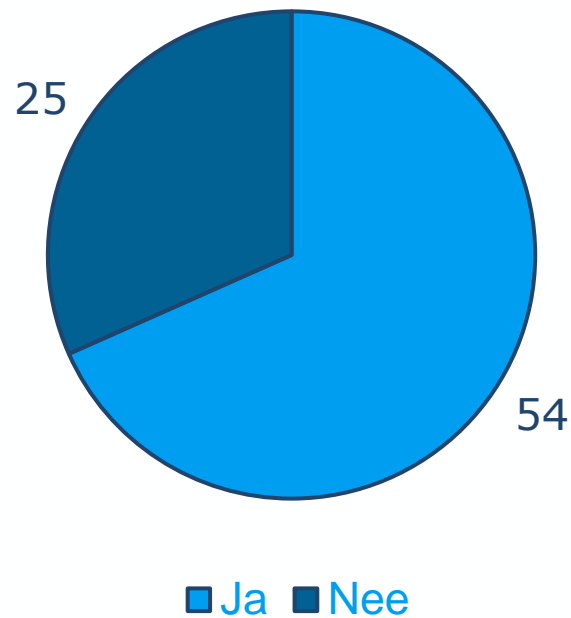
- Niet positief. Adviezen waren niet nieuw, voegden niets toe aan onze kennis
- Bijzonder slecht. De heren hadden alleen algemene kennis en verder werkelijk geen idee over de volgende stappen of advies hoe het aan te pakken

Anders

- Het aanschaffen van zonnepanelen lijkt niet zinvol omdat wij wonen in beschermd dorpsgezicht Warmond
- Ik heb geen advies gevraagd maar 'de energiecoach' heeft mij wel tot nadenken gezet en vervolgstappen bepaald

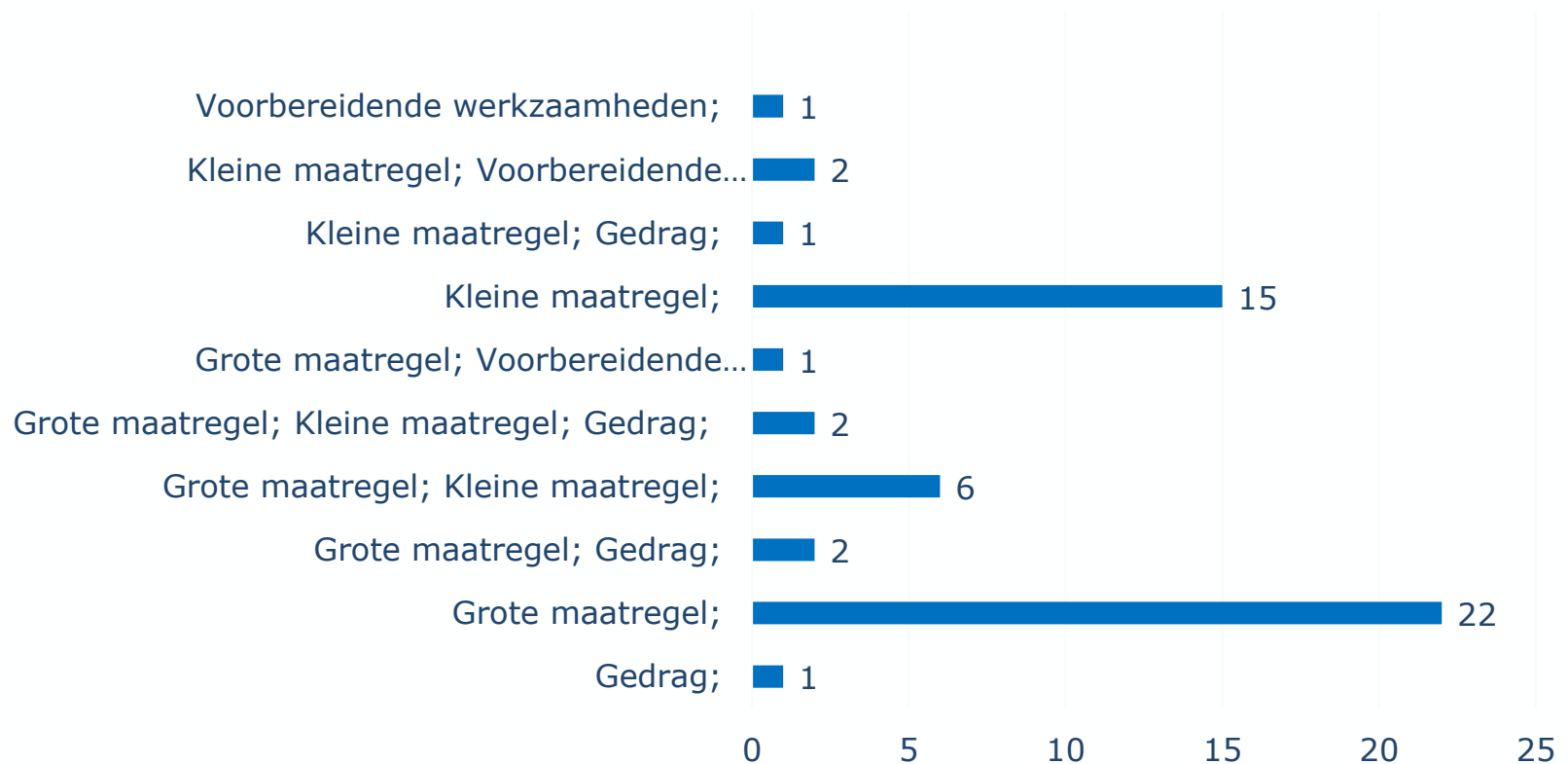
Enquête onder aanvragers

Heeft u energiebesparende maatregelen genomen?

Enquête onder aanvragers

Welke maatregelen heeft u getroffen?

Belemmeringen verduurzaming

Een aantal reacties van de respondenten:

- Extra zonnepanelen aanschaffen: salderen wat gaat stoppen. Nu al soms niet kunnen terug leveren aan het stroomnetwerk door overbelasting
- De wisselende adviezen van de installateurs. Bovendien is er een jaar wachttijd
- We zijn nog aan het uitzoeken waar we mee beginnen en opvragen van offertes
- Vinden van goed bedrijf dat tijd heeft, tegenstrijdige berichten in de media en de hoge kosten
- De maatregelen die we konden nemen hadden we al genomen met uitzondering van een (hybride) warmtepomp omdat die momenteel heel slecht verkrijgbaar is
- Ik moet er eerst nog verder op studeren en ook kijken of het financieel haalbaar is

Communicatie

- Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen en de vluchtelingen crisis werd er in Q1+2 niet (extra) gecommuniceerd over de energiecoaches vanuit de gemeente. Omdat de aanvragen opliepen en inwoners de energiecoaches wisten te vinden was dit geen probleem
- De communicatie werd in het tweede deel van het jaar weer opgepakt. Er zijn artikelen in de lokale kranten verschenen en op de websites van de gemeente en De Groene Uitdaging
- Er is een nieuwe flyer gemaakt
- Door de stijgende gasprijzen liep het aantal aanvragen tegen het einde van het jaar flink op. De aanvraagpagina op De Groene Uitdaging werd hierop aangepast: we maakten duidelijk dat de energiecoaches vrijwilligers zijn en dat de doorlooptijd langer is; ook verwezen we door naar het gratis gemeentelijk energieloket, Duurzaam Bouwloket
- Ook Bollenstreek Omroep besteedde aandacht aan de energiecoaches
Link: [Energiecoaches Teylingen hebben het druk | Bollenstreek Omroep](#)

Acties en bijeenkomsten

- 5 thema-avonden voor coaches onderling ter lering en inspiratie (over isolatie, energie en gedrag, groene daken, isoleren van erfgoed, thuis accu)
- Bijeenkomsten bij Welzijnskompas/Plein 28 in Hillegom over energiebesparing
- Vervolg en afronding pilot energiebesparingsdisplays met Stek in Lisse
- Bijdragen aan landelijke campagne “Samen de winter door” van EnergieSamen
- Inloopsprekuren bibliotheek Sassenheim op donderdagavonden vanaf september
- Stand op het GroenDoenPlein in Park Rusthoff in Sassenheim met 7 energiecoaches

Enquête onder energiecoaches 2022

Hoeveel tijd hebben de coaches per week beschikbaar?

- Gemiddeld 1-3 uur per week
- Sommigen 1x per maand, anderen tot 6 uur per week
- Per energiecoachgesprek besteden zij 1,5 - 3 uur (incl. voorbereiding en verslag)

Waar zetten zij zich het liefst voor in?

- Advies gedragsverandering
- Advies grote besparingsmaatregelen
- Advies kleine besparingsmaatregelen
- Ondersteuning besparingsprojecten vanuit de gemeente
- Informeren op evenementen (zoals duurzaamheidsmarkten etc.)
- Eigen initiatieven opstarten

Aandachtspunten en ontwikkelkansen

Wat zijn de uitdagingen voor de energiecoaches?

De energiecoaches zijn vrijwilligers en worden veel bevraagd door de omgeving. Zij hebben beperkte capaciteit waardoor keuzes gemaakt moeten worden over hun inzet (uiteraard in overleg met hen).

En waar hebben de energiecoaches behoefte aan?

- Goede ondersteuning vanuit de gemeente met informatie, organisatie en materialen
- Sommigen willen (meer) betrokken worden bij uitvoeringsprojecten energietransitie

